

Oyun Öğretimi 7

Sıra Alma

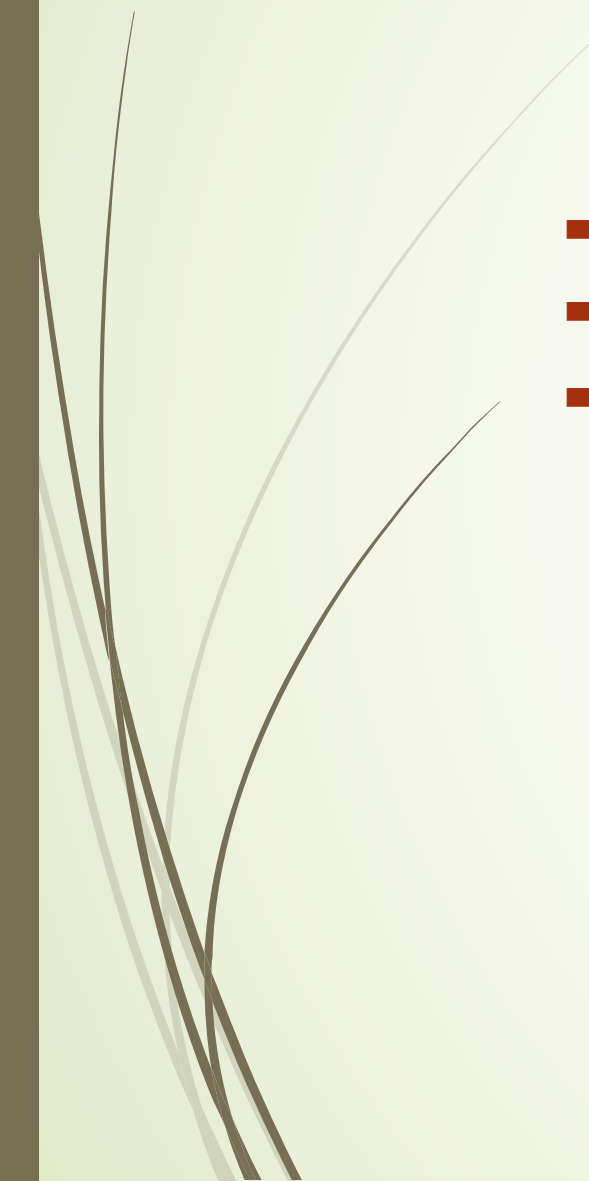
Dr. Meral Çilem Ökcün-Akçamuş

Sıra Alma Becerileri

- Oyun içinse sıra alma becerileri çocukların oyunu sürdürmeleri ve oyun süresince olumlu akran etkileşimleri yaşamaları açısından önemli bir beceridir.
- Sıra alma becerileri normal gelişim gösteren çocuklarda gelişim erken dönemlerinde, çoğunlukla bebeklik döneminde;
 - Karşılıklı sıra almaya dayalı nesnesiz etkileşimsel oyunlarla
 - Karşılıklı taklide dayalı oyunlarla kazanılmaya başlamaktadır.

Sıra Alma-Tanım

- Ne yaparsa yapsınlar (örn., birbirine bakma, jest kullanma, ses çıkarma, sözcük kullanma) iki kişinin etkileşime katıldıklarını birbirlerine iletmeleri anlamına gelmektedir.

-
-
- Sohbet iki kişinin sıra alarak gerçekleştirdiği iki yönlü iletişimdir.
 - Sohbetten önce kişiler başka bağlamda da sıra alırlar.
 - Örneğin cee oyununda, çocuğun yüzünü bir battaniye ile kapatan yetişkin ilk sırayı alır. Battaniyeyi yüzünden çektiğinde ise çocuk sıra almış olur. Sonra yetişkin cee der (sıra alır). Çocuk da bu tepkiye güler (sıra alır).

Sıra Alma-Öğretim

- Sıra almanın öğretiminde ipuçları kullanılmaktadır. İpuçları *belirgin* ve de *doğal* olmak üzere ikiye ayrılır.
- Belirgin ipuçları fiziksel yardım, model olma ve sözel ipuçlarını içermektedir.
- Çocuk sıra alamadığında yetişkin fiziksel yardım kullanarak çocuğun davranışı gerçekleştirmesini sağlar. Bu yardımın kullanılması, yetişkinin çocuğun sırasını alması anlamına gelmektedir. Bu yardım bir an önce silikleştirilir. Çünkü bu yardım çocuk için sınırlayıcıdır.

Sıra Alma-Öğretim

- Model olmada da yetişkin çocuğun sırasını almaktadır.
- Sözel ipucu çocuğun söylemesini istediğimiz bir şeyle ilgili ise ipucunda yer alan yönerge çocuk tarafından anlaşılabilir. Örneğin çocuğa “Söyle, su istiyorum” diyerek ipucu sunduğunuzda çocuk aynen kopya edebilir. Bunun için yönerge ve hedef yapı farklı ses tonu ve tonlama ile söylenebilir. Yönerge fısıldayarak söylenebilir ya da yönerge olmadan sözel ipucu verilerek (Su istiyorum) çocuğun söylemesi için omzuna hafifçe dokunulabilir.

Sıra Alma-Öğretim

- ▶ Doğal ipuçları ise görsel ipuçları, sorular, yönergeler, yorumlar ve diğer ipuçlarıdır.
- ▶ Görsel ipuçları kullanarak yani çocuğa resim ya da nesne göstererek yardımcı olunabilir.
- ▶ Sorularda en kolay yanıtlananlar evet/hayır sorularıdır. Daha sonraki sırada “bu ne?” sorusu gelmektedir. Sıkça kullanılan diğer ne sorusu “ne istiyorsun?” sorusudur. Bundan sonra “kim? Nerede? Ne zaman?” soruları gelmektedir. Son sırada ise “nasıl?” ve “neden?” soruları gelmektedir.

Sıra Alma-Öğretim

- Çocuk iletişimde sosyal aşamada ise yönergeler sıkça kullanılabilen sözel ipuçları olacaktır (Kemal'in yanına git. Oynamak istiyorum de).
- Diğer doğal ipuçlarına ise oyun sırasında yavaşlamak, durmak, çocuğun önüne geçmek, bir şey beklediğinizi belirtecek şekilde çocuğa bakmak gibi sözel olmayan ipuçları örnek olarak verilebilir.